

SZÚCS LÁSZLÓ

A kultúra mint beszédtema

Még valamikor a kampány sűrűjében – ha egyáltalán volt kampány sűrűje –, szóval májusban olyan szakmai beszélgetesen vettem részt, amelynek témája a nagyváradi kulturális élet volt, a helyzet elemzése mellett a jobbítás, gazdagítás szándékával. Úgy tűnt, az a kiindulási pont, hogy most nem a politikusi oldal jött ígérni, hanem felméri az igényeket, meghallgatja az észrevételeket. Aztán majd meglátjuk.

Hogy az eszmecsere nem szolgált sok érdemi eredménnyel, továbbá a diagnózis is elnagyolt maradt, az elsősorban annak tudható be, hogy maguk a megjelentek is igen eltérő módon nyilvánultak meg annak kapcsán, mit gondolnak mindarról, amit a város (magyar) kulturális életének kellene jelentenie. Például tényleg azt tekintsük-e a közelmúlt legnagyobb lokális kultúrsikerének, hogy két ifjú popénekes hölgy nyerni tudott egy-egy magyarországi kereskedelmi tévés tehetségkutatón? Egyáltalán mit tekintünk kulturális értéknek?

Egyértelműbb annak megítélése, hogy akár a környező nagyobb városokhoz képest (mondjuk Kolozsvár, talán Debrecen) mennyivel mostohábban kezeli az azóta nagy lelkesedéssel újraválasztott városvezetés a kultúra ügyét, konkrétan a kulturális és civil szervezetek támogatását.

Kritikaként fogalmazódott meg, hogy a kulturális rendezvényekről hírt adó, azokról beszámoló helyi sajtó a legtöbb esetben nem differenciál, hasonló terjedelemben, hasonló hangnemben, egyazon lapfelületen ad teret komoly értéket képviselő programoknak ést igénytelen, sekélyes tucatprodukcióknak. Némi szelíd vita arról is kialakult, hogy a pedagógusok jó része, egyáltalán a középiskolai oktatás úgy, ahogy van, miért kezeli távolságtartással a kortárs művészet, irodalom kínálatát. Nem tudom elfogadni azt a fórumon elhangzott érvet, hogy a kémia-

tanár is csak a kikristályosodott, több évtizede biztos, általánosan elfogadott eredményeket oktatja, nem a jelenkor kutató-vegyészeinek esetleg még vitatható, netán később tévesnek vagy jelentéktelennek bizonyulható eredményeit. Konkrétan: mi történik, ha egy ma ünnepezt regényről egyszer kiderül, hogy nem is olyan korszakos. Hm.

Részben ide kapcsolódik, hogy a kulturális élet némelykor jelentékeny részeként a múlt értékeire és alkotóira való emlékezés mellett töredéknyi figyelmet is alig kap a jelenkori értékteremtés. S az emlékezés is a koszorúzásra, emlékjel-hagyásra fókuszál, nem újraolvasásra.

Az pedig váradi specialitásként került szóba, hogy a magyar politikai kisvilágon belüli megosztottság káros hatásai leginkább ebben a városban mérgezik a kulturális és civil szféra működését. Mind inkább székértáborokba kényszerítenek, kisvárosiasítanak, erodálnak ezek a konfliktusok. S hogy mit lehetne tenni? Talán a kultúra átpolitizáltsága helyett a politika kultúrásítása lenne a több haszonnal kecsegtető megoldás. No meg további kibeszélések nyugodtabb, kampánymentes időkben is.